

STRATEGIDAG med workshop

Tema för dagen

- Psykisk hälsa
- Struktur för samverkan, styrning- och ledningsperspektiv

Bakgrund

Dagen arrangerades på initiativ av ledningsgruppen för samverkan (LGS) och politiska samrådet. Upplägget har planerats av processledare tillsammans med LGS Beredningsgrupp och presidiet för politiska samrådet.

Vid Framtidsverkstaden i maj 2017 enades politiker och tjänstepersoner om ett antal framgångsfaktorer för att lyckas nå målet med planerad samverkan, dessa beskrivs i [Samverkansplan 2018-2019](#)

Lokal närområdessamverkan (NOSAM) har lämnat synpunkter på behov:

- Politisk förankring på alla nivåer (tänk stad och stadsdelar)
- Förankring i linjen/verksamheterna
- Greppbara mål och handlingsplan, jobba med få frågor
- Mandat hos representanterna att hantera frågan
- Överensstämmelser med verksamheternas övriga planer
- Mål och uppföljning ur ett lärandeperspektiv
- Långsiktighet, hålla ut och hålla i de frågor vi valt att jobba med
- Struktur & kultur – ”kultur (syn-/förhållningssätt) åter struktur”
 - Tema för dagen
- Psykisk hälsa.
- Struktur för samverkan, styrning- och ledningsperspektiv

Syfte

Ta fram underlag/planera vidare utveckling av struktur för styrning & ledning ur ett strategiskt perspektiv.

Mål med dagen

Gemensamt formulerade underlag för att stärka ledningskedjan i vårdsamverkan såväl på tjänstemanna- som politikersidan.

Målgrupp för dagen

Politiska samrådet, ledningsgruppen, temagruppernas ordförande och processledare inom delregional vårdsamverkan i Göteborgsområdet.

Dagens upplägg

- Psykisk hälsa
- Hållbar struktur, styrning och ledning i samverkan

På förmiddagen var länsgemensam handlingsplan psykisk hälsa och delregionalt genomförande i fokus. Eftermiddagens tema *Styrning och ledning i samverkan* knöt an till fjolårets Framtidsverkstad

Inledning

Dagens moderatorer, Nicklas Attefjord, ordförande, politiskt samråd och Ove Dröscher, vice ordförande, politiskt samråd, hälsade välkommen, därpå följde en snabb presentationsrunda.

Uppföljning föregående möte med politiska samrådet

[2018 02 09](#)

Vid mötet i februari framkom behov att hitta gemensamma administrativa lösningar för delregionala vårdsamverkansarenor, men även en lösning som bär i lokala delarna. SIMBA och SAMLA lyftes som exempel. Under eftermiddagen ges därför tillfälle att tillsammans reflektera kring styrning och ledning i samverkan utifrån olika perspektiv.

Samverkansdialog

Nicklas Attefjord informerade om att Västra HSN och Göteborgs HSN inbjudit politiker och nyckelpersoner i staden till information och samverkansdialog kring regionens planer om utveckling av Göteborgssjukvården.

Överlämningsmöte, kommande mandatperiod

Presidiet har fastställt datum för inbjudan till överlämningsmöte som sker den 30 november, klockan 13.00 – 15.00 på Gullbergsvass Konferens. Datum meddelas nuvarande ordinarie ledamöter och

ersättare samt till berörda KS för vidare kommunikation.

Kvinnlig könsstympling

Helena Holmberg, ordförande ANS, lyfte frågan om kvinnlig könsstympling. SDN Angered, SDN Östra Göteborg, Göteborgs HSN samt Angereds Närsjukhus har via presidierna sammanställt en skrivelse om behov av ökat samarbete mellan region och kommun för att hjälpa utsatta kvinnor och flickor samt att förebygga att fler boende i Sverige utsätts. Vid Angereds Närsjukhus finns sedan i våras en specialistmottagning, s.k. Vulvamottagningen.

I samråd med presidiet för social resursnämnd i Göteborgs stad lyftes frågan vid dagens möte med frågeställning om uppdrag till LGS för ökat gemensamt arbete.

Ställningstagande

Mötet enas om att processledaren tar frågan vidare till LGS Beredningsgrupp.

Psykisk hälsa - Länsgemensam handlingsplan

Charlotte Wilhelmsson, VästKom och Ulrika Söderlund, Kunskapscentrum för psykisk hälsa/VGR presenterar länsgemensam handlingsplan psykisk hälsa.

Handlingsplanen är gemensam för de 49 kommunerna, Västra Götalandsregionen samt NSPHiG (Nationell samverkan för psykisk hälsa i Göteborg). Organisering för

vårdsamverkan är den gemensamma arenan såväl länsgemensamt som delregionalt och lokalt. Den länsgemensamma styrgruppen bemannas från delregionerna och Göteborgsområdet representerats av: Ellinor Bylund (kommun), Monica Ericson-Sjöström (Närhälsan), Eva Hallberg (specialistsjukvård). Syftet med handlingsplanens mål, aktiviteter och indikatorer för uppföljning är att sätta ljus på frågor där det finns förbättringsbehov i hela Västra Götaland. Regeringen har pekat ut fem fokusområden som särskilt viktiga utifrån befolkningens behov för att främja psykisk hälsa, motverka psykisk ohälsa och erbjuda effektiva insatser till de som drabbats. Inom området vuxna finns sju mål och inom barn och unga finns åtta mål. Kopplat till varje mål har ett antal mätetal/indikatorer tagits fram. Uppföljning sker genom enkäter och uppföljningsindikatorer. [Ta del av handlingsplanen här](#)

Delregionalt genomförande i Göteborgsområdet

Aktiviteter och genomförande av handlingsplanen för psykisk hälsa sker både länsgemensamt och delregionalt. Cecilia Axelsson, processledare, TG Psykiatri samt Agneta Bergqvist, utvecklingsledare, presenterar plan för genomförandet i Göteborgsområdet. Planen fastställdes av LGS Beredningsgrupp den 17 maj 2018.

Förslag till genomförandeplan har processats fram av en partssammansatt arbetsgrupp med representanter från kommun, primärvård och sjukhus. Goda exempel från pågående arbete lyftes fram,

t.ex. Första hjälpen till psykisk hälsa, Vård- och stödsamordning, Peer support m.m. Planen publiceras inom kort på [Samverkanstorget.se](http://samverkanstorget.se)

Till stöd för att genomföra planer och aktiviteter, 2017 -2018, har delregional vårdsamverkan getts möjlighet att rekvirera medel från den nationella satsningen, att användas till tjänst eller aktiviteter beslutade i delregional vårdsamverkan.

Uppföljning Framtidsverkstad/strategidag 2017

- introduktion till e.m. workshop

Anne-Charlotte Larsson, processledare LGS och politiska samrådet, inleder med några reflektioner, från strategidagen i maj 2017, om **framtida önskeläge**:

- God hälsa och vård för både kropp och knopp
- Alla får det de behöver, oavsett somatisk och/eller psykisk sjukdom.
- Vi jobbar personcentrerat utifrån den enskildes behov
- Det är självklart vart barn och unga med psykisk ohälsa vänder sig
- Vi har ett familjecentrerat förhållningssätt
- Vi har integrerade verksamheter
- Tydlig och säker utskrivningsprocess
- SIP är det naturliga samverkansverktyget
- Samverkan är ett nyckelord
- Alla jobbar som vi kommit överens om
- Vi har tillit, förståelse och respekt för varandra och varandras uppdrag

Politiska samrådet enades vid föregående möte om behov att skapa hållbar struktur inför överlämning efter valet. Övergripande mål, prioriteringar, ekonomi och uppföljning redovisas i Samverkansplanen som gäller t o m 2019-12-31.

[Samverkansplan 2018-2019.](#)

Tjänstepersoner har efterfrågat process för ärendegång/-beredning inom vårdsamverkan (NOSAM, Temagrupp, LGS BG, LGS till Politiskt samråd). Politiska samrådet har framfört behov av tydlig förankringsprocess, allt från framtagande av gemensamt inriktningsbeslut till beslutsprocess inom vardera nämnd/styrelse inom region och kommuner.

Eftermiddagens arbetspass grundas i ledningens sätt att tänka om struktur, styrning och ledning i samverkan med målsättning att ta fram ett gemensamt underlag till förslag för ärendeprocess.

Utmaningar

- Vad handlar styrning och ledning i samverkan om? Kännetecken?
- Finns det samsyn om hur samverkan bör styras och ledas?
- Hur tänker ledningen om faktorer som påverkar det resultat samverkan åstadkommer - vilka förväntningar finns på resultatet?
- Bygga långsiktiga relationer i politiskt styrda verksamheter (mandatperioder) och i en omvärld med stor personalomsättning på chefposter inom huvudmännen
- Samverkan konkurrerar om tid från verksamheten. Hur öka delaktighet och engagemang i samverkan när tid är en bristvara?
- Verkstad efterfrågas - är avståndet för stort mellan strategi och praktik i samverkan?

Identifierade framgångsfaktorer (Framtidsverkstad 2017-05-17)

- Samverkansplanens mål och aktiviteter implementeras i verksamheterna
- Samverkan med tandvården utvecklas
- Struktur för vårdsamverkan i Göteborgsområdet vidareutvecklas
- Valfungerande styrning och ledning

Goda exempel från SIMBA och SAMLA

Anna Karlsson, processansvarig, VGR/
Västra HSN, ledamot i LGS, delger
erfarenheter från vårdssamverkan inom
mellersta Bohuslän och Ale (SIMBA) och
beskriver processen inom Alingsås och
Lerum (SAMLA).

Delregionala politiska samrådsgruppen i
SAMLA samverkar och samråder kring
patienter och invånare som har behov av
vård- och omsorgsinsatser från både
kommun och region.

Syftet med den politiska samrådsgruppen
är att ansvara för att vårdssamverkan har
ett patient- och medborgarfokus och att det
förebyggande och hälsofrämjande arbetet
integreras i samverkansfrågorna.

Uppdraget är bl.a. att föreslå respektive
nämnder och styrelser att fatta beslut i
frågor där behov av samsyn finns. Föreslå
rekommendationer till respektive nämnder
och styrelser samt ta ställning i
ansvarsfrågor mellan kommun och region.
Ta fram mål och målområden för angivna
grupper, följa upp resultat samt
återrapportera till resp. nämnder och
styrelser. Det ingår i uppdraget att
säkerställa informationskedjan till och från
samrådsgruppen inom den egna
nämnden/styrelsen. Ersättare utses inte.

Samrådsgruppen tar inriktningsbeslut.
Fastställande av inriktningsbesluten
sker i respektive berörd
nämnd/styrelse.

**”Finns det samsyn
om struktur och hur
samverkan bör
styras och ledas inom
Göteborgsområdet”?
”Hur vill vi att det ska
se ut”?**

Workshop

Under eftermiddagen genomfördes workshop med stöd av facilitator Märten Starck från Lorensbergs Organisationskonsulter.

Politiker och tjänstepersoner fick gruppvis, utifrån de olika perspektiven, reflektera kring styrning och ledning i samverkan. Vid varje bord fanns en ”bordsägare” som dokumenterade på blädderblock. Med hjälp av metoden kraftfältsanalys inventerades nuläge, det värsta och det ideala scenariot och därefter hindrande och hjälpare krafter. Frågorna redovisades i turordning och i växelverkan mellan grupperna. Så småningom ledde detta fram till ett antal förslag på åtgärder, aktioner och insatser att jobba vidare från. Resultatet samlades ihop och överlämnades till ansvarig processledare för sammanställning.

Förarbete

Synpunkter från NOSAM ordförandeträff med LGS Beredningsgrupp den 19 april. Genomläsning av styrande dokument.

[Styrning och ledning](#)

Målsättning

Ett gemensamt framtaget underlag till förslag för ärendeprocess. Se i tabellen nedan.

Sammanfattning och avslut av dagen

Tillsammans med Anna-Clara Collén, ordförande TG Äldre, SU, sammanfattade Nicklas Attefjord och Ove Dröscher dagen. Ett stort tack riktades till deltagare och medverkande.

Två uppdrag gavs till delregional vårdsamverkan i Göteborgsområdet:

- Styrning och ledning i samverkan: Till politiska samrådet i november presentera förslag på ärendeprocess-/beredning.
- Stödja samverkan mellan kommun och sjukvård mot könsstämpning av flickor och kvinnor på delregional nivå.

Övergripande förslag – utifrån workshop

Nedan följer en sammanställning av dokumentation från dagens workshop.

Nuläget – struktur och samverkan	Värsta scenariot	Ideala scenariot
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Samverkan på lokal nivå fungerar bra ▪ Storskaligheten ett hinder ▪ Tjänstepersoner har tydligare mandat än politikerna ▪ Politiskt samråd i utvecklingsfas <ul style="list-style-type: none"> - Otydlig ärendegång - Otydlig roll 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Brist på kommunikation <ul style="list-style-type: none"> - Kunskap - Personcentrering - Kontinuitet - Förankring - Återrapportering - Deltagande 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Den enskilde märker inte av huvudmannagränser ▪ Effekt hos enskilda individer ▪ Tydliga roller och mandat ▪ Överskådlig struktur
Hjälpande krafter	Hindrande krafter	Action – att göra
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Gott politiskt klimat ▪ Kompetenta tjänstepersoner ▪ Tydliga mål – uppdrag ▪ Nivåer som hänger ihop 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Stuprörstänk ▪ Avsaknad arbets-/uppdragsbeskrivningar <ul style="list-style-type: none"> - tjänstepersoner, - Politiker ▪ Brist på delaktighet, transparens 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Tydligare uppdrag för politisk samverkan ▪ Förankring i politik ▪ Mandat och uppdragsbeskrivningar ▪ Beredning på tjänstemannanivå ▪ Identifiera & prioritera ▪ Skapa introduktion och överlämning